

POGANJA- NJE KLIC		SKUPEK CELIC	2. IME	MAJNA ŽLICA	NIKELJ	IME FILM IGRALKE RINE	PREBIVA- LEC STA- JERSKEGA MESTA	PRIPAD- NICA OBROV
IME UGAND- SKEGA GE- NERALA AMINA		KRAJ PRI- LITJI (SITULA I)		KRILLO RIMSKE LEGIJE		ERA		JEAN RENOIR
SOD. FRANC. DRAMATIK (DENYS)		REDNICA	ILJUŠIN	TURSKO GOSTIŠČE GRICEVJE SV. OD N. GORICE		NATRIJ		
ŽEPNA DRŽAVA V ITALIJI (SAN...)				JUŽNI SADEŽ				
KUHINJSKA METLA				DALMAT. 2. IME				
2AR			DEPARTMA V PROVANSI					
APETIT			REKA V ZAHODNI INDIJI					
IME MLAD. PISATELJE PEROCI			VULKAN NA HAVAJIJI					
		OSEBNI ZAJMEK		DOLŽINA	GREGORY PECK			NOVI SAD
					2. IME			
		IME PISAT. MAUGHAMA						SLOVNICO ŠTEVILO
		VRSTA BLAGA						
		RUMENO- RJAVA BARVA	FONDI					PREDLOG
		DEL ROKE						IME BOLG. PESNIKA PELINA
HRABRO DEJANJE				STVARNIK SVETA PRI EGIPČANIH	RAZPOSA- JENEC, NAGAJI- VEC			
SLONOVI ČEKANI					SODOBNIK KELTOV *			
					LATINSKI VEZNIK			
MEJNO GORSTVO MED AZUJO IN EVROPO								
STARO MESTO V PALESTINI								BERITE NAŠO SKUPNOSTI

PIPEC – LEGITIMACIJA, ROJSTVO GASILSKEGA DRUŠTVA

Včasih je zanimivo obujati spomine na mlada leta in življenje tistih, ki zdaj preživljajo jesen ali pa že uživajo zasluženi pokoj. Tako je nastala tudi zgodba, ki se je začela v letu 1922.

Kar začnimo z pipcem. Starejši gotovo vsi poznajo pipec, mladi pa najbrž ne. To je bil nož, ki je imel ostružen ročaj in košček rezila. Dalo se ga je zapreti in nositi v žepu.

Franc Maček, po domače Matjačev Francelj je bil leta 1922 ustanovitelj pipčarskega kluba v Zadobrovi. Pipec je bil legitimacija. Kdor

je hotel biti član tega kluba, si je moral kupiti pipec in se vpisati v članstvo.

V klubu so imeli strogo disciplino

Člani gasilskega društva Zadobrova-Sneberje ob otvoritvi gasil-
skega društva leta 1924.

Franc Maček, po domače Matjačev Francelj, eden od po-
budnikov ustanovitve gasilskega
društva in ustanovitelj pipčar-
skega kluba v Zadobrovi.

in predpisane kazni za prekrške. Prvi tak prekršek je bil, če član ni imel pipca pri sebi; moral je plačati 5 dinarjev kazni. Za tistokrat je bilo to veliko – kot če danes pozabiš doma prometno in voziško dovoljenje. Člani so se med seboj vedno kontro-
lirali z vprašanjem: „Imaš pipec?“ Če ga je sobesednik imel, ga je mo-
ral seveda pokazati. Toda ob majhni
neprevidnosti mu ga je oni vzel in
odrezal košček ročaja. Kazen za to
je bila: 3 dinarje! Tako se je nabralo
v blagajni tudi po 70 dinarjev letno.
Ker so bili nekdanj skromnejši, kot
smo danes, so vsak dinar večkrat
obrnili, preden so ga porabili. Tako
je Matjačev Francelj predlagal: Usta-
novimo gasilsko društvo! Predlog so
vsi navdušeno sprejeli.

Ustanovitelji društva so bili: An-
ton Maček starejši, Ivan Gartoža,
Ivan Oblak starejši, Franc Hlebs,
Franc Avšič starejši, Anton Likovič,
Ivan Ložar in Franc Grčar – že po-
kojni, živijo pa še Ivan Dovč, Ivan
Jerman starejši, Ivan Klešnik in Jože
Zajc.

V letu 1923 so se zbrali na usta-
novnem obnem zboru v gostilni
Valentin Cme, po domače Somrak,
v Sneberjih. Na tem zborovanju so
tudi sprejemali in vpisovali člane.
Prvi predsednik je bil Anton Maček
starejši. Glavni sklep tega zbora je
bil takoj začeti z gradnjo gasilskega
doma. Zemljo za gasilski dom je
brezplačno podaril sedaj že pokojni
Franc Grčar. Kako so bili člani dru-
štva agilni, se vidi na sliki, ko so že
ob letu (1924) slavili otvoritev gasil-
skega doma.

(Nadaljevanje prihodnjič)
ŠTEFAN MATKO

USPEL KONCERT MARINE HORAKOVE

V počastitev slovenskega
kulturnega praznika Prešernovega
dne je osnovna šola Ljubljana-Polje
priredila 7. II. 1972. klavirski kon-
cert pianistke Marine Horakove za
učence šole. Prireditelj je bila v
opoldanskem času in sicer zato, da
sta koncert lahko poslušali obe iz-
meni; dopoldanska in popoldanska.

Koncerta se je udeležilo okoli
osemsto učencev. Ker imamo po-
storne hodnike, je bilo za vse dovolj
prostora. Z učenci so bili tudi pre-
davalci, kateri so skupno z učenci
predano sledili koncertu. Posebno
zanimiv je bil koncert za učence
okoliških šol, katerih ima centralna
šola Polje kar lepo število. Sodin,
da je bilo veliko učencev teh šol, ka-

Pianistka Marina Horakova je
bila deležna prisrčnega aplavza
s strani poljskih šolarjev

NAJBOLJŠA PRIJATELJICA

Pravijo, da je dobra knjiga
najboljša človekova prijate-
ljica. Prijatelj je poslušati
lepo glasbo, tudi dober film
ti nudi obilo užitkov in v do-
gnano likovno umetnino se
rad poglobiš, če imaš vsaj
kanček smisla za umetnost.
Toda prijeten občutek, ki te
prevzema ob branju dobre
knjige, je povsem nekaj dru-

predlogi, sta največkrat ble-
da senca le-te.

Sedaj te do srca presune
ljubezenska tragedija dvoje
ljubečih se bitij; tam te zo-
pet pritegne elementarna in
mojstrska upodobitev življe-
nja kmečkih ljudi pa ganjivi
in pretresljivi opisi bede
„ljudi z dna“ in slednjič si
ves prevzet ob monumental-
nem opisu lepote človeškega
telesca.

Kako beden in nebogljjen
je šund v primerjavi z besed-
no umetnino!

Ko – denimo – prebereš
napeto kavbojko ali krimi-
nalko, te pustita praznega,
razočaranega in zbeganega.
In vendar si ves omamljen,
kot da si zavžil mamilo ter
komaj čakaš na drugo krimi-
nalko, ki naj bi te znova
omamila in te odtegnila od
vsakdanjih skrbi in težav.
Kako se takšno zastrupljanje
mladega rodu lahko konča,
vemo vsi. Res je, da se mlad
človek rad izenači s film-
skim ali popevkarskim ido-
lom, a ga prav ti nedosegljivi
ideali grenko razočarajo.

Kako radi hlasmato za
senzacionalnimi novicami o
tem, da se je ta ali oni po-
pevkar(-ica) poročil(-ila) ali
ločil(-ila). Verjetno ni prav

nič zanimivo, da filmar
Omar Sharif bolj ljubi konje
kot lepa dekleta. In vendar
so naše revije in časopisi pol-
ni takih in podobnih, oslad-
nih in neokusnih novic.

Že dolgo pa nismo v kaki
naši reviji zasledili, da bi
nekdo mladim ljudem – de-
nimo – priporočil branje
odličnih Maupassanovih no-
vel ali to in ono delo doma-
čih klasikov.

Verjetno plaže in šunda
ne bomo nikoli povsem od-
pravili, kajti tudi takšna „li-
teratura“ je včasih nekomu
potrebna; če za nič drugega
– za zabavo in razvedrilo.
Vendarle bi morale biti neke
norme, ki bi uravnavale, kaj
in kako naj se objavlja. Da-
nes pa žal šund kot povod-
denj preplavlja naše kioske
in ga bo težko zaježiti. Mar
ga ne bi kazalo pošteno ob-
davčiti?

Resnici na ljubo pa plaža
spodrina dobro knjigo tudi
zato, ker je slednja zelo dra-
ga (knjižnic pa malo) in dan-
danes zanjo skorajda ni časa.

Skratka, spremenilo se je
razmerje posameznikov do
kulturnih vrednot. Zato se
lahko upravičeno in zaskrb-
ljeni vprašamo: Kam plo-
vemo? ff

IN MEMORIAM

Franciška Jančar – Nana

Vest o nenadni smrti to-
varišice Franciške Jančar –
Nane je močno odjeknila v
krajevni skupnosti. Zador.
Izgubili smo drago sovaščan-
ko, skromno in vedno pri-
pravljeno sodelavko – našo
Nano.

Rodila se je pred 72 leti v
številni družini, kjer je bilo
težko najti belo skorjo kru-
ha. In ponovila se je stara in
znana zgodba o mlademu, a
zgodaj razočaranem človeku,
ki se je podal iz skromnega
okolja v široki svet sreče
iskati. Z materino pomočjo

in občinsko socialno podpo-
ro se je odločila za babiški
poklic, v katerem je videla
svoje poslanstvo: pomagati
ljudem. Zato ni nič čudnega,
da se je že v prvih dneh oku-
pacije povezala z organiza-
torji narodnoosvobodilnega
gibanja. Z materialno pod-
poro v hrani in obleki je mar-
sikateremu borcu omogočila,
da je bil kos naporom in na-
logam, ki jih je predenj po-
stavljali kruti čas. Se več kot
ta pomoč, ki jo je znal ceniti
vsak borec, je bila vredna
njena moralna podpora, ki je
z njo vlivala malodušnežem
in omahljivcem nove moči,
da so vztrajali v težkem boju.
Izkoristila je vsako možnost,
ko je poklicno hodila po te-
renu, navduševala ter bodrila

ljudi, ko je bilo najtežje, in
jim predočevala narodne
vrednote kot največje sve-
tlinje, za katere je vredno ži-
veti in se bojevati. Da je bila
pri svojem delu in prepri-
čanju dosledna, dokazuje
tudi to, da ni branila svoje-
mu sinu aktivno se vključiti
v narodnoosvobodilno bor-
bo. Tudi moža je jeseni leta
1942 izgubila – na doma-
čem vrtu so ga Italijani pred
njenimi očmi zverinsko ubili,
tako da je ostala z mlajšim
sinom sama. Ni obupala, ve-
dela je, da je njena dolžnost
še vztrajnejše delo, saj je vsak
uspeh, vsaka uspešno oprav-
ljena naloga prispevala k
utrditvi osvobodilnega giba-
nja in k hitrejši zmagi. Zbi-
ranje prispevkov, raznašanje
pošte, poklicna pomoč mla-
dim partizankam – to je bilo
njeno delo, v katerega je vlo-
žila vse sile in ni klonila, ker
je vedela, da mora po temni
viharji noči vstati novo,
mlado jutro. V tem svojem
pričakovanju ni bila razočar-
ana: prišla je svoboda in z
njo ji je bila izpolnjena velika
želja: srečala se je s svojim
prvorojencem, ki se je živ
vrnil iz bojev. Žal je bilo tudi
to srečanje ovenčano le s
kratkotrajno srečo. Leta
1950 se je sin ponesrečil v
letalski nesreči.

Po osvoboditvi se njen de-
lovni dan ni spremenil. Osta-
la je še nadalje aktivna in
prevzemala poleg poklicnega
še breme družbenega de-
lavca. Kdo ne bi poznal
Nane, ki je stala v prvih
rstah v organizaciji Rdečega
riža in kdo ne bi sodeloval v
raznih akcijah, če ga je po
domače, iskreno in prepri-
čevalno nagovarjala Nana,
kdo bi odklonil sodelovanje,
če je zbirala krvodajalce
Nana? Vedeli smo, da se
zavzema za humanost med
ljudmi, za dobroto in lepe
odnose. Zato ji nismo mogli
nikoli odkloniti. Vzljubili
smo jo, ker smo vedeli, da v
nobenem njenem dejanju ni
mesta za zahrbtnost in hinav-
ščino.

Jesen svojega življenja je
preživljala mirno, srečna in

tiha sredi svojih najdražjih.
Vedno je rada sprejemala
obiske in bila vesela vsakega
napredka v domačem kraju,
ki ga je tako dobro poznala.
Ne bo odveč, če povem, da
je poznala vsako domačo
družino, saj je pomagala
2400 materam pri porodu nr
domu. To je številka, s ka-
tero se more postaviti le
redkokatera babica, je pa
dokaz, da je resnično po-
znala domač kraj, ljudi in
njihove odnose.

Naša Nana je odšla. Za njo
pa so ostali bogati sadovi nje-
nih naporov. Vedno bo živel
njen svetli, zgledni lik ljud-
ske zdravstvene prosvetite-
ljice, zveste tovarišice in so-
delavke pri vseh pomembnih
delih na terenu.

Bogomil Čehovin – Vojko

Dne 15. 1. 1972 smo se za
vedno poslovili od skromne-
ga in zaslužnega tovariša Bo-
gomila Čehovina-Vojka iz
Most.

Rodil se je 9. 1. 1917 v
Gornji Branici. Takoj po
okupaciji se je vključil v delo
za narodnoosvobodilno gi-
banje, 10. 10. 1943 pa je bil
že borec brigade Srečka Ko-
sovela. Takoj po osvoboditvi
je nekaj časa delal pri milici,
nato pa se je odločil za skladiš-
ničnika tovarne Močnih
krmil, kjer je bil zaradi sla-
bega zdravja upokojen.

Na terenu je bil vedno ak-
tiven družbenopolitični dele-
vec, za kar je prejel tudi dve
odlikovanju zasluge za nar-
od.

Zahrbtna in kruta bolezen
ga je iztrgala iz naših vrst
prav v času, ko bi bil družini
in družbi najbolj potreben.

Ob odprtem grobu so se
poslovili od njega nekdanji
borci s terena in člani odbo-
ra brigade Srečka Kosovela.
Ostal nam bo v spominu kot
skromen in pošten borec Ko-
sovelove brigade, ki je žrtvo-
val vse svoje življenje za našo
lepo domovino.

MAKS BURGAR

teri so prvič poslušali in doživljali te
vrste koncerta.

Da bi učencem vsako točko čim-
bolj približali, je pianistka podala k
vsaki skladbi kratek komentar.
Pianistki Marini Horakovi je s tem
uspelo učence pritegniti k popolni
zbranosti ter discipliniranemu poslu-
šanju. Koncert je uspel v zado-
voljstvo izvajalke, kakor tudi poslu-
šalcev.

Sporod je bil sestavljen iz štirih
obdobij, in sicer: iz klasične Mozart,
Beethovena; romantike Chopin;
impresionizma Debussy; ter moder-
ne Janez Matičič.

Skozi ta štiri obdobja so učenci
(poleg komentarja) lahko osvojili
razne stilne smeri, velike kontraste
med skladbami, katere je pianistka
podala z velikim smislom za umet-
niško oblikovanje in podoživljanje.
H glasbeni vzgoji sledi koncert

Slovenskega okteta, katerega nastop
učenci šole že nestrno pričakujejo.
Poleg glasbene vzgoje so mnogi
učenci naročeni na revijo Glasbena
mladina, obiskujejo pa tudi dramske
in operne predstave.

Profesor:
JANEZ ŽNIDAR

BESNICA

V prejšnji številki NS smo pisali o
slabem pluzenju besniške ceste. Iz-
gleda, da so protesti in intervencije
občanov zalegli, saj se je stanje pre-
cej izboljšalo. Tako litjsko kot ljub-
jansko cestno podjetje sedaj v redu
opravljata svojo nalogo. Litjsko
podjetje je cesto celo posipalo s pe-
skom.

Odbor za civilno zaščito je že or-
ganiziral ekipe po posameznih pod-
ročjih. V kratkem bodo pripravili
strokovna predavanja o zaščiti in
nalogah civilnega prebivalstva, v
primeru naravne katastrofe ali vojne.
Razdelili bodo tudi pakete za
prvo pomoč in osebno zaščito.

Tudi letos je KS Besnica ob No-
vem letu pomagala svojim socialno
šibkim občanom s tako imenovano
zimsko pomočjo. Pomoč so delili v
višini sto do dvesto dinarjev, dobilo
pa jo je 55 občanov.

V hribovitih delih naše občine je
sneg letos povzročil precej težav.
Avtobus na relaciji Gabrovka-Ljub-
ljana je imel večkrat zamudo, nekaj-
krat pa sploh ni peljal. Otežkočen je
bil tudi lokalni promet. Zaradi vi-
sokega snega so otroci le stežka ho-
dili v šolo.